

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Білоусько Тетяна Миколаївна

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»

Розвиток суспільства на сучасному етапі характеризується процесом постійного збільшення обсягу і прискорення оновлення інформації, значна частина якої представляється у вигляді документів. Створення і використання сучасних технологій здійснюється практично в будь-якій області людського життя. Технології відіграють виключно важливу роль у сфері соціально-економічного управління, так як прийняття та реалізація значної частини управлінських рішень пов'язана безпосередньо з ними.

Масштабні технологічні зміни, які відбуваються в сучасному житті, не можуть не торкнутися розвитку інформаційної технології в банківській системі сьогодення, адже банківська система є не від'ємною складовою життя майже кожного українця. Кожен банк має на меті розвиватися та вдосконалювати свою систему, для того, щоб залучити більшу кількість клієнтів та йти разом з науковим прогресом.

Питання розвитку сучасних інформаційних технологій розглядається на високому рівні. Молоді генії створюють все нові наукові «штуки», які роблять життя українця комфортнішим. Важко уявити собі більш благодатний ґрунт для впровадження нових комп'ютерних технологій, ніж банківська діяльність. В принципі, майже всі завдання, які виникають в ході роботи банку досить легко піддаються автоматизації. Швидка і безперервна обробка значних потоків інформації є одним з головних завдань будь-якої великої фінансової організації. Відповідно до цього очевидна необхідність володіння обчислювальною мережею, яка дозволяє обробляти всезростаючі інформаційні потоки. Крім того, саме банки володіють достатніми фінансовими можливостями для використання сучасної техніки. Значний вклад у дослідження питань інформаційного забезпечення банківської діяльності зробили такі вчені, як Н.В. Єр'оміна, В.О. Новак, Г.М. Соколов, Л. Щукін [1] та інші.

Вкладаючи кошти в програмне забезпечення, комп'ютерне та телекомунікаційне обладнання та створення бази для переходу до нових обчислювальних платформ, банки, в першу чергу, прагнуть до здешевлення і прискорення своєї рутинної роботи та перемоги в конкурентній боротьбі.

Нові інформаційні технології допомагають банкам, інвестиційним фірмам та страховим компаніям змінити взаємовідносини з клієнтами та знайти нові засоби для отримання прибутку. Аналітики сходяться на думці, що нові інформаційні технології найбільш активно впроваджують інвестиційні фірми, потім ідуть банки, а самими останніми їх приймають на озброєння страхові компанії. Завдання, що стоїть перед усіма фінансовими організаціями, однакове: інтеграція успадкованих систем в розподілену архітектуру локальних мереж. Сьогодні попит на людей, які розуміються в мережах, вищий, ніж будь-коли раніше. У наш час, влаштуванню на роботу в банк – віддають перевагу програмісту, а не касиру. Це відбувається тому що інформаційний рівень іде вперед, і застарілі програми, коли людина сама прописувала рахунок на оплату відходить в минулий час. Зараз досить натиснути дві клавіші і відправити платіж. Таким чином, потрібні спеціалісти, які знаються на програмному забезпеченні і мають вищу освіту програміста, а не середню освіту касира.

В даний момент інформаційні технології дійшли до того, що навіть не потрібен працівник, який виконує роботу і якому потрібно сплачувати заробітну плату. Банківським установам достатньо розповсюдити QR-код і все. QR-код – це тип штрих-коду, який може бути розпізнаний камерою мобільного телефону.

Можливості QR-коду:

- оплата в 1 клік по QR-коду;
- клієнту для оплати досить відсканувати згенерований QR-код і вибрати карту зі списку в гаманці і натиснути кнопку «Оплатити»;
- розщеплення платежу на декількох одержувачів;
- збереження токена для подальшої оплати.

Захищений платіж з гарантією оплати.

Алгоритм використання QR-коду:

- Клієнт вибирає товар на сайті;
- продавець генерує унікальний QR-код на покупку або сам товар використовуючи API оплата по QR-коду;
- клієнт сканує QR-код за допомогою мобільного банку Privat24 і підтверджує оплату за допомогою форми в додатку;
- Оплата буде здійснена з картки клієнта, якщо вона була встановлена раніше.

Якщо дефолтна карта не встановлена – клієнт може вибрати іншу карту зі списку.

- Клієнт натискає на кнопку «Оплатити» – оплата проходить в 1 клік.
- LiqPay обробляє запит на проведення платежу.

QR-код на даний момент входить в життя кожного громадянина, як новий вид оплати.

Ще одним видом оплати є ApplePay та AndroidPay. Це нова можливість для розрахунків в інтернеті для інтернет-користувачів. В даний час кожна людина має смартфон і може встановити додаток на мобільний телефон, за допомогою якого можна робити оплату в один клік. Таким чином, це дозволяє не носити платіжну карту з собою в гаманці, а робити всі розрахунки онлайн.

Тому, в наш час, люди прагнуть зменшити свій час на оплату в магазині, в таксі чи навіть під час проїзду в громадському транспорті. Вони цей час бажають використати на більш корисні та важливі справи.

Ця технологія забезпечує зв'язок пристрою з терміналом. І AndroidPay, і продукт від Apple здійснюють оплату відповідно за рахунок внесеної в систему карти банком-емітентом. Схожість розрахунку спостерігається у кожній системі і їх забезпечення безпеки, яке відбувається за рахунок формування спеціального цифрового коду (токена), який і передається продавцеві замість даних банківської картки. Таким чином, всі особисті дані залишаються недоторканими.

Перша відмінність полягає в тому, що робота ApplePay заснована на підключення карти в мобільний додаток, спеціально створений для цих цілей, платіжний додаток, в той час, як AndroidPay дозволяє використовувати різні. Це пов'язано з тим, що AndroidPay, за сутністю, є не просто продуктом, а платформою, додатковим шаром API над операційною системою. Звичайно, для зручного використання, платформа Google пропонує, в першу чергу, платіжний додаток GoogleWallet, але при цьому не обмежує споживача у виборі. Головне, щоб використовуваний додаток підтримував сучасні програми, витримував навантаження і пройшов всі необхідні перевірки.

Друга, не менш істотна відмінність полягає в тому, що для використання ApplePay, користувачі повинні бути власником гаджету останнього покоління, наприклад, моделей смартфонів, пропонує Apple для безконтактної оплати. AndroidPay дозволяє використання практично будь-якого пристрою на операційній системі Android і вище, оснащеного модулем NFC. «Марка», в таких випадках, ролі не відіграє. Сьогодні, практично будь-які смартфони та сучасні гаджети різних виробників, дозволяють дистанційно виконувати банківські операції.

Але слід зауважити, що сучасна банківська система – це найважливіша сфера національного господарства будь-якої розвиненої держави. Її практична роль визначається тим, що вона керує в державі системою платежів і розрахунків.

Поряд з іншими фінансовими посередниками банки направляють заощадження населення до фірм і виробничих структур. Тому, безпека банків є частиною фінансової

безпеки країни. Крім того, необхідно зазначити, що банківська система – це найважливіша складова фінансово-кредитної сфери держави. Саме стан банківського сектора визначає рівень фінансово-кредитної безпеки, а тому певною мірою і рівень фінансової безпеки держави. Схематично місце безпеки банків у фінансовій безпеці країни відображене на рис. 1. Науковці, які досліджують фінансову безпеку, вказують на те, що дана проблема має два аспекти. З одного боку, необхідно працювати над забезпеченням фінансової безпеки банківської системи в цілому, а з іншого – потрібно також досліджувати питання забезпечення фінансової безпеки окремої банківської установи.

Рисунок 1 – Місце безпеки банків у фінансовій безпеці країни

На даний момент технологію оплати по QR-коду, та віртуальну оплату через ApplePay та AndroidPay впроваджують у великих містах України, де велика кількість людей. Але, громадяни не зовсім довіряють такому розрахунку, вони звикли носити фізичні кошти в гаманці або на картці. Також, у банківському секторі загрози інформаційній безпеці пов'язані з потенційною можливістю завдання шкоди ресурсам банківської системи, зокрема, інформації, працівникам банків, клієнтам банків, обладнанню, процесам банківської діяльності, банківським програмно-технічним комплексам, бізнес-процесам і банківським продуктам тощо.

Список літератури:

1. Інформаційні технології в банківській системі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://it-tehnolog.com/informatsiyntehnologiyi/informatsiyni-tehnologiyi-v-bankivskiy-sistemi>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.08.2020р.

2. Порівняння ApplePay та AndroidPay [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.liqpay.ua/documentation/ru/api/acquiring/payqr/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.08.2020р.

3. Як працює AndroidPay та ApplePay в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://googleandroidpay.ru/apple-pay/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 22.09.2018р.

4. QR-код [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/QR>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 14.08.2020р.